

سۇئال

چاچنى لورال قاتارلىق داڭلىق شېركەتلەر ئىشلەپ چىقارغان ماركا بويىقلار بىلەن بوياش توغرىمۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، ساھابىلىرى ۋە قىيامەتكىچە توغرا يولغا ئەگەشكەنلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

ئادەتتە چاچ بوياش بولسا ئەسلىدە دۇرۇس بولغان ھالال ئىشلاردىندۇر. شۇنىڭغا ئاساسەن چاچنى بوياش ياشانغانلىق سۈپەتنى ئۆزگەرتىدىغان، كاپىرلارغا ئوخشىۋالمايدىغان ۋە تىببىي تەرەپتىن زىيانلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانمىغان ھالەتتە ئادەتتىكى بويىقتا بولسۇن ياكى ھازىرقى دەۋرىدىكى يېڭى بويىقتا بولسۇن چاچنى بويىسا دۇرۇس بولىدۇ.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىنىڭ "نۇرۇن ئەلەددەربى پەتىۋاسىدا" مۇنداق بايان قىلىنغان: "ئىبادەتتىن باشقا ئىشلار ئەسلىدە دۇرۇستۇر، شۇنىڭغا ئاساسەن، خانىم-قىزلار چېچىنى قايسى رەڭدىكى بويىقتا بويىسا توغرا بولىدۇ، لېكىن ئاق چاچلىرىنى يوشۇرۇشنى مەقسەت قىلىپ قارا رەڭدە بويىسا توغرا بولمايدۇ. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاق چاچلىرىنى بوياشقا بۇيرۇپ: **قارا رەڭدە بوياشتىن ساقلىنىڭلار** دېگەن.

يەنە مەخسۇس كاپىر ئاياللار ئىشلىتىدىغان بويىقلارنى قوللىنىشتىن ساقلىنىش كېرەك، ئەگەر مۇسۇلمان ئايال مۇشۇ رەڭدە بويىپ چىقسا، بۇ كاپىر ئايال دېيىلىدىغان ھالەتتە بولسا يەنە توغرا بولمايدۇ، چۈنكى بۇنداق رەڭدە پەقەت كاپىر ئاياللار چاچ بويىدىغان بولغاچقا، مۇسۇلمان ئاياللىرىنىڭ بۇنداق بويىقنى ئىشلىتىشى چەكلىنىدۇ. چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇبارەك ھەدىسىدە: **ھەرقانداق بىر كىشى مۇسۇلمان بولمىغان يات بىر مىللەتكە ئوخشىۋالدىكەن، ئۇ كىشى شۇلاردىن ھېسابلىنىدۇ** دېگەن.

بويىق يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ئىككى تۈرلۈك چەكلىمىدىن خالى بولغاندا يەنى ئاق چاچلىرىنى يوشۇرۇپ قارا رەڭگە بوياش ۋە كاپىرلار ئاياللارغا خاس بولغان بويىقلار بىلەن بوياشتىن ساقلىنسا بولىدۇ، چۈنكى بۇ ئىشنىڭ ئەسلى دۇرۇس بولغانلىقى ئۈچۈن خانىم-قىزلار چېچىنى خالىغان رەڭدە بويىسا بولىدۇ. ["نۇرۇن ئەلەددەربى پەتىۋاسى" 2-توم 22-بەت].

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھىدىن بىرسى: "چاچنى ھازىر بازارلاردا بار بولغان خىمىيىلىك بوياقلار بىلەن بوياش چەكلەنمەيدۇ؟ دەپ سورىغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "ئاق چاچنى قارا رەڭگە بوياش توغرا بولمايدۇ، چۈنكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بۇنىڭدىن ساقلىنىشقا بۇيرىغان ۋە ئاق چاچنى قارا رەڭدە بوياغان كىشىگە ئازاب بولىدىغانلىقى توغرىسىدا ھەدىسىمۇ بايان قىلىنغان.

ئەمما چاچنى باشقا رەڭدە بويسا بۇنىڭدا خاتالاشمايدۇ، چۈنكى بۇنىڭ ئەسلى دۇرۇس بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چەكلەيدىغان دەلىل بولمىسا ئەسلىدىكى دۇرۇسلىق ھالەتتە بولىدۇ، لېكىن كاپىر ئاياللارغا خاس بولغان بوياقلاردا بوياش توغرا بولمايدۇ، كاپىرلارغا ئوخشاش بوياش چەكلەندۇ، چۈنكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇبارەك ھەدىسىدە: **ھەرقانداق بىر كىشى مۇسۇلمان بولمىغان يات بىر مىللەتكە ئوخشىۋالدىكەن، ئۇ كىشى شۇلاردىن ھېسابلىنىدۇ.**

سوئالدا خىمىيىلىك ماددىلاردىن بولغان بوياق دېيىلىپتۇ، بۇنى بىلىش ئۈچۈن تىببى ساھەدىكى مۇتەخەسسسلەرگە مۇراجىئەت قىلىپ، خىمىيىلىك بوياق چاچقا ۋە ئىنسان بەدىنىگە زىيان قىلامدۇ ياكى قىلمايدۇ؟ بۇنى بىلىش كېرەك، ئەگەر زىيان قىلىدىغانلىقى ئىسپاتلانسا بۇ بوياقنى ئىشلىتىش توغرا بولمايدۇ". ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھنىڭ "نۇرۇن ئەلەندەربى پەتىۋاسى" 2 - توم 22-بەت.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.